

Ulusal alıřma Komitesi

IBOR Dönüşümü ve TLREF alışmaları

Haziran 2021

IBOR Dönüşümü

IBOR Dönüşümü

- ▶ IBORlar bankalararası para piyasalarında borç verme gösterge ölçütüdür.
- ▶ Hesaplamalara dayanan finansal göstergelerdir ve tüm dünyada finansal enstrümanlar ve krediler için referans alınmaktadır.

IBORların haritada gösterilen direkt etkisine ek olarak, diğer döviz kurları ve ülkelere de dolaylı etkisi vardır. Örneğin, Singapur'un SOR göstergesi girdi olarak USD LIBOR'a bağlıdır

Mevcut IBOR Uygulamalarında Sorunlar

Sistemik risk

Bazı önemli IBORlarda devamlılık ve sağlamlık eksikliği, bu oranlara atıfta bulunan büyük finansal işlem hacmiyle birleştiğinde, sistematik risk endişelerine neden olmuştur.

Likidite sorunları

Bankalararası teminatsız finansman piyasalarındaki likidite azalıyor ki bu da piyasalarda fiyat bulma sürecini zayıf kılmaktadır. Öyle ki, panel bankalar fiyat belirtirken sınırlı aktivite nedeniyle tahminleri kullanmak zorunda kalmaktadır.

Manipülasyon girişimi suçlamaları

Bankalararası teminatsız fonlama piyasalarında piyasa manipülasyonu ve yanlış raporlama iddiaları, bazı mevcut bankalararası referans faiz oranlarının güvenilirliğine ve sağlamlığına olan güveni zayıflatmıştır.

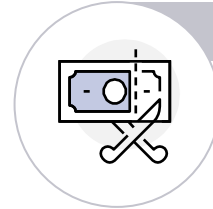
Sürdürülebilirlik

FCA'nın İcra Kurulu Başkanı, LIBOR kriterlerini sürdürmek için önemli nüansları ve LIBOR'u 2021'in sonuna kadar sürdürmek için panel bankalarıyla bekleyen bir anlaşmayı açıklamıştır.

Fiyat tayininde gönülsüzlük

LIBOR ve EURIBOR panel bankaları fonlama fiyatlarını ibraz etme konusunda isteksiz davranmaktadır.

Gösterge sorunları

Mevcut göstergeler ekonomik aktiviteyi yeterince yansıtmamaktadır.

Alternatif Faiz Oranları

						
Dönüşüm	IBORlar	USD LIBOR	EURIBOR / EONIA	GBP LIBOR	CHF LIBOR	TRLIBOR
	ARRlar	SOFR	€STR	SONIA	SARON	TLREF
ARR ≠ IBOR	Teminatlı gecelik finansman oranı	Euro kısa vade oranı (STR)	Sterlin Gecelik Endeks Ortalaması	İsviçre Gecelik Ortalama Oran	Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı	
	<ul style="list-style-type: none">▶ Tamamen işlem bazlı▶ Güçlü para piyasasına bağlı teminatlı gecelik oran	<ul style="list-style-type: none">▶ Tamamen işlem bazlı▶ Toptan Euro borçlanma maliyetini yansıtan teminatsız oran	<ul style="list-style-type: none">▶ Tamamen işlem bazlı▶ Güçlü para piyasasına bağlı teminatsız gecelik oran	<ul style="list-style-type: none">▶ İşlem bazlı+ tayin edilen fiyat▶ 2009 itibarıyla kullanılan ve repoya ödenen faizi yansıtan teminatlı gecelik oran	<ul style="list-style-type: none">▶ Teminatlı▶ Tamamen işlem bazlı▶ Hacim ağırlıklı ortalama	

TLREF alışmaları

TLREF Çalışmaları – TLREF Komitesi

Dünya'daki IBOR dönüşümü çalışmalarına benzer olarak ülkemizde de TRLIBOR'dan TLREF'e geçiş sürecinde, TLREF komitesi oluşturulmuştur.

TLREF Komitesi

Kurumlar

- ▶ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
- ▶ Sermaye Piyasası Kurulu
- ▶ Takas İstanbul
- ▶ Borsa İstanbul
- ▶ Türkiye Bankalar Birliği
- ▶ Türkiye Katılım Bankaları Birliği
- ▶ Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği
- ▶ Finansal Kurumlar Birliği

Amaç

- ▶ BIST TLREF Endeksini ölçmek ve yayınlamak için yapılan aktiviteleri ve TLREF oranını gözlemlemek
- ▶ Piyasadaki gelişmeleri izlemek, yeni ihtiyaç ve talepleri değerlendirmek
- ▶ Dönüşüm sürecinde yapılması gereken kural değişikliklerini belirlemek
- ▶ Potansiyel riskleri, sözleşmeleri, regülasyonları, vergi ve muhasebeyi anlamak
- ▶ Standartlardaki gerekli değişim ihtiyaçlarını belirlemek ve öneriler hazırlamak
- ▶ Yukarıdaki konularda ilgili kurumlara bilgi aktarmak
- ▶ Kamu ile iletişim çalışmalarında bulunmak

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) başkanlığında düzenlenen 22 Ocak 2020 tarihli toplantıda gerek TRLIBOR'dan TLREF'e geçişin planlaması, gerekse Global IBOR geçiş süreçlerinin sağlıklı bir zeminde ilerleyebilmesi/izlenebilmesi amacıyla referans faiz oranlarına geçişi koordine etmek üzere "IBOR Geçişi - Ulusal Çalışma Komitesi (UÇK)" oluşturulmuştur.

Global IBOR ve TLREF'e geçiş çalışmaları kapsamında, Ulusal Çalışma Komitesi tarafından koordine edilen 6 ayrı Alt Çalışma Grubu (AÇG) oluşturulmuştur.

TLREF Çalışmaları – Alt Çalışma Grupları

Yerel Mevzuat ve Hukuk

- Yeni sözleşmelerde yeni referans faiz oranlarına bağlı tanımlar ve maddeler belirlenmiş ve düzenlenme önerileri hazırlanmıştır.
- Yasal yedek faiz hükümleri mevzuat taslağı oluşturulmuştur.
- Bileşik faiz yasağına ilişkin ilgili kurum ile iletişim kurulmuştur.

Finansal Koordinasyon, Muhasebe, Operasyon ve Yasal Raporlama

- Geçiş sürecinde ve sonrasındaki uygulamalarda TLREF/IBOR ve diğer konularda muhasebe ve raporlama standartlarına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.
- IBOR dönüşümünde vergi mevzuatında ihtiyaç duyulabilecek değişiklikler değerlendirilmiştir.
- Geçişin operasyonel ve BT süreçlerine etkileri değerlendirilmiştir.

Uluslararası Düzenlemelere Uyum

- IBOR geçiş sürecinde dünyada yaşanan güncel gelişmeler, güncel uygulamalar ve ürün konvansiyonlarına ilişkin aylık değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- Yurt dışında takip edilmesi gereken regülatörler değerlendirilmiştir.
- ISDA protokolüne ilişkin değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir.

İletişim

- IBOR'a geçiş sürecinde dünyada ve Türkiye'de yapılan çalışmalar ile alternatif faiz oranlarına dair müşteriler ve yurtdışı bankalarla iletişim çalışmalarına ilişkin öneriler hazırlanmıştır.
- TLREF web sitesi kurulmuştur.

TLREF Ürünleri

- TLREF'e bağlı ürünlerin işlem hacminin artırılması ve yeni ürünlerin geliştirilmesi adına piyasa analizleri yapılmış ve öneriler sunulmuştur.
- Getiri hesaplama yöntemleri ve alt metodolojilerine yönelik çalışmalar sunulmuş, TLREF ürünleri kullanıcı kılavuzu raporu oluşturulmuştur.
- Ülkemizde getiri hesaplama yöntemlerinin yeknesak kullanılabilirliği yurt dışı örneklerle birlikte değerlendirilmiş, bankaların görüşleri toplanmıştır.

Kantitatif Analiz ve Risk

- Farklı vadelerdeki TLREF vs TRLIBOR baz faiz spread'i/riski analizleri yapılmaktadır.
- TLREF'e endeksli Overnight Index Swap ve Futures Piyasaları'nın gelişmesine yönelik analizlerin yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

TLREF alışmaları-İnternet Sitesi

TLREF Ulusal alışma Komitesi tarafından yapılan çalışmalar hakkında g¼ncel detaylı bilgi ve sunumlara <https://www.tbb.org.tr/tlref> adresinden ulaşılabilmektedir.

Teşekkürler
